

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 86.073 van 16 maart 2000
in de zaak A. 51.434/VII-11.960.**

In zake : Philomena MAESEN,
die woonplaats kiest bij
advocaat W. VANDIJCK,
kantoor houdende te HOUTHALEN-HELCHTEREN,
Grote Baan 435

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
advocaat B. BRONDERS,
kantoor houdende te OOSTENDE,
E. Beernaertstraat 106.

D E R A A D V A N S T A T E, VIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Philomena MAESEN op 30 april 1993 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van het besluit van 5 maart 1993 van de minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van leefmilieu en huisvesting waarbij het beroep, door omwonenden ingediend tegen het besluit van 16 september 1992 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Limburg houdende het verlenen van de vergunning aan Germaine MAESEN om een bestaand landbouwbedrijf, gelegen aan de Broeseinderdijk 12 te Neerpelt, te veranderen door uitbreiding, gedeeltelijk gegrond wordt verklaard en het beroepen besluit wordt gewijzigd;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Adjunct-auditeur P. PROV00ST;

Gelet op de beschikking van 8 maart 1999 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 16 november 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 16 december 1999;

Gehoord het verslag van Staatsraad R. STEVENS;

Gehoord de opmerkingen van advocaat W. VANDIJCK, die verschijnt voor de verzoekster, en van advocaat M. BRUGGEMAN die, loco advocaat B. BRONDERS verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur P. PROV00ST;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Feiten

Overwegende dat de volgende feitelijke gegevens van belang zijn :

1.1. De verzoekster baat een landbouwbedrijf uit te Neerpelt op het voormelde adres.

Zij beschikt daartoe over een vergunning, haar verleend bij besluit van 28 mei 1973 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Neerpelt, voor 70 zeugen.

1.2. Op 27 april 1990 doet zij aangifte van de uitbreiding van de inrichting met 128 zeugen en 33 runderen, dieren die reeds sinds 1984 onvergund op het bedrijf werden gehouden.

1.3. Ingevolge de weigering van de aktename door de bestendige deputatie van de provincieraad van Limburg (omdat het bedrijf voordien reeds vergunningsplichtig was) vraagt de verzoekster op 4 mei 1992 de vergunning voor de sub 1.2 vermelde uitbreiding van het bedrijf, alsmede voor de opslag van 498 m³ dierlijke mest, 200 m³ losse granen of groenvoeders en 10.000 liter mazout, en de lozing van normaal huishoudelijk afvalwater.

1.4. Met een besluit van 16 september 1992 verleent de bestendige deputatie van de provincieraad van Limburg de gevraagde vergunning.

1.5. Tegen dit besluit wordt beroep aangetekend door twee omwonenden.

1.6. In het kader van de beroepsprocedure worden de volgende adviezen verleend :

- a) op 10 november 1992 verleent de administratie gezondheidszorg een ongunstig advies
- b) het bestuur ruimtelijke ordening adviseert gunstig op 20 november 1992
- c) op 21 december verleent het bestuur milieuvergunningen een gedeeltelijk ongunstig advies : de uitbreiding van het aantal zeugen moet worden geweigerd
- d) met een advies van 11 januari 1993 stelt ook de gewestelijke milieuvergunningscommissie voor de uitbreiding van het aantal zeugen te weigeren.

1.7. Op 5 maart 1993 wordt het thans bestreden besluit genomen. Het beroepen besluit wordt gewijzigd in die zin dat de gevraagde uitbreiding met 128 zeugen wordt geweigerd;

2. Gegrondheid van het beroep

2.1. Enig middel

2.1.1. Standpunten van de partijen

Overwegende dat deze als volgt kunnen worden weergegeven :

2.1.1.1. In het **middel** voert de verzoekster onder meer aan dat het bestreden besluit, waar het stelt dat "de gevraagde inrichting aanleiding kan geven tot overdreven geurhinder" steunt op onwettige motieven, nu er wordt uitgegaan van een eventualiteit zonder dat effectief werd nagegaan of het bedrijf al dan niet overdreven geurhinder met zich meebrengt, terwijl de exploitatie waarvoor thans (regularisatie)vergunning wordt gevraagd reeds sinds 1984 geschiedt (**eerste onderdeel**).

Het motief dat is gestoeld op een onvoldoende ecologische mestafzet is eveneens onwettig, de vermelding dat de verzoekster slechts beschikt over een oppervlakte van 2 ha cultuurgrond is onjuist. Bovendien heeft de overheid op geen enkel ogenblik verzocht om desbetreffend inlichtingen over te maken (**tweede onderdeel**).

Het bestreden besluit steunt op artikel 357 van titel II van Vlarem. Deze reglementering was nog in voorbereiding op het ogenblik van de vergunningsaanvraag en er kan dus geen enkele rechtskracht aan worden toegekend (**derde onderdeel**).

2.1.1.2. De verwerende partij doet in haar memorie van antwoord gelden dat, wat het **eerste onderdeel** betreft, moet worden vastgesteld dat de vergunningverlenende overheid na de beoordeling van alle elementen en de belangenafweging heeft geoordeeld dat de voorgenomen uitbreiding aanleiding zal geven tot overdreven geurhinder en dat het verkeerd is te stellen dat het bestreden besluit uitgaat van een eventualiteit.

Met betrekking tot het **tweede onderdeel** dient te worden opgemerkt, eensdeels dat de verzoekster heeft nagelaten de beweerde beschikbare oppervlakte nader te bewijzen en, anderdeels dat het hier om een overtuigend motief gaat dat niet tot de vernietiging kan leiden omdat het bestreden besluit voldoende steun vindt in andere motieven.

Nopens het **derde onderdeel** wordt erop gewezen dat artikel 357 van Vlare II in werking is getreden op 1 januari 1993 en dat op de milieuvergunningaanvraag geen overgangsbepaling van toepassing was, zodat voormeld artikel rechtsgeldig werd toegepast.

2.1.1.3. In haar memorie van wederantwoord herhaalt de verzoekster de argumenten die zij in het inleidend verzoekschrift reeds had aangevoerd;

2.1.2. Bespreking

2.1.2.1. Eerste onderdeel van het middel

Overwegende dat het onderdeel gegrond is om de volgende redenen :

2.1.2.1.1. Het eerste weigeringsmotief luidt als volgt :

"Overwegende dat de inrichting is gelegen in een kwetsbare zone die vanuit milieu-oogpunt qua verontreiniging bodem-, grond- en oppervlaktewater een

bijzondere bescherming vergt, met name de zone 'Bocholt'; dat de stal daarenboven gelegen is op circa 300 m van een woongebied (ander dan een woongebied met landelijk karakter), circa 450 m van een parkgebied, circa 600 m van een recreatiegebied; dat de inrichting waarvoor de aanvrager vergunning beoogt te bekomen, te weten in totaal 198 gespeende varkens en 33 runderen, waarvan 198 zeugen en 0 mestvarkens, geen gesloten karakter heeft en bijgevolg biggen naar andere bedrijven dient af te voeren; dat gelet op de te beperkte ruimtelijke scheiding tussen de bestaande stallen en het woongebied met landelijk karakter, het woonuitbreidingsgebied, de gevraagde inrichting aanleiding kan geven tot overdreven geurhinder".

Even verder wordt gesteld dat het "een bestaand relatief kleinschalig bedrijf betreft dat een verzorgde indruk geeft en in het verleden weinig klachten heeft veroorzaakt".

Bovendien vermeldt het bestreden besluit zelf dat het gaat om de regularisatie van een bestaand bedrijf.

2.1.2.1.2. Een gelet op de specifieke omstandigheden eenvoudig onderzoek naar de bestaande situatie zou de overheid in de mogelijkheid moeten stellen vast te stellen óf en in welke mate geurhinder aanwezig is en of die hinder aanleiding kan geven tot een weigeringsbeslissing.

Behoudens het vermelden van de -toch niet zo geringe- afstanden ten overstaan van de respectieve bestemmingsgebieden maakt het bestreden besluit echter geen gewag van enig onderzoek waaruit zou kunnen worden besloten dat de geurhinder de grens van het toelaatbare zou overschrijden.

Het eerste weigeringsmotief kan het bestreden besluit dus niet afdoende schragen;

2.1.2.2. Tweede onderdeel van het middel

Overwegende dat ook dit onderdeel **gegrond** is :

2.1.2.2.1. Het tweede weigeringsmotief wordt als volgt geformuleerd :

"Overwegende dat de jaarlijkse dierlijke mestproduktie van de inrichting waarvoor vergunning wordt gevraagd, zou oplopen tot 2.931 kg P_2O_5 respectievelijk 5.948 kg stikstof; dat met een bemestingsnorm van 200 kg P_2O_5 /ha/jaar vanuit oogpunt van ecologisch aanvaardbare mestuitspreiding hiervoor een oppervlakte cultuurgrond is vereist van ten minste + 15 ha; dat de aanvrager de beschikking heeft over een oppervlakte cultuurgrond van circa 2 ha en verder geen gegevens heeft verstrekt over het aantal ha oppervlakte cultuurgrond in toepassing van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen; dat een ecologisch verantwoorde afzet van alle door de inrichting geproduceerde dierlijke mest bijgevolg niet is gewaarborgd; dat het risico dat het bedrijfsmatig mestoverschot ter plaatse zal leiden tot een bijkomende belasting van de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en deze door verdere verrijking met nitraten zal vervuilen bijgevolg te groot is".

2.1.2.2.2. Uit de hierboven geciteerde overweging van het bestreden besluit blijkt, ongeacht de beweringen van de verwerende partij, dat de weigering van de gevraagde uitbreiding onder meer gesteund is op het feit dat de vergunningverlenende overheid van oordeel was dat de verzoekster over onvoldoende cultuurgronden beschikt om de geproduceerde mest op een ecologisch aanvaardbare manier uit te spreiden.

2.1.2.2.3. De Raad van State is geen bepaling bekend die ten tijde van het nemen van de bestreden beslissing voorschreef dat de aanvrager van een milieuvergunning bij zijn aanvraag documenten diende te voegen of in de loop van de vergunningsprocedure documenten diende over te leggen met betrekking tot de afzetmogelijkheden van de door de geplande inrichting te produceren dierlijke mest.

Het meststoffendecreet van 23 januari 1991 bevatte op voormeld tijdstip geen regels met het oog op het beoordelen van een milieuvergunningsaanvraag, noch

verbodsbepalingen die aanleiding konden geven tot het weigeren van een dergelijke vergunning. Blijkens voormeld decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan zoals ze toen golden waren vier mestafzetmogelijkheden voorhanden : het opbrengen op eigen cultuurgronden, vervoer naar cultuurgronden van gebruikers gelegen in dezelfde of in aangrenzende gemeenten, vervoer naar andere dan voormelde gronden door een door de Mestbank erkend vervoerder en, tenslotte, afname door de Mestbank.

De overheid bezat derhalve niet de bevoegdheid om bij wege van het weigeren van een milieu-vergunning een toekomstig exploitant reeds vooraf de mogelijkheid te ontzeggen om van een of meer van die wettelijke mestafzetmogelijkheden gebruik te maken;

2.1.2.3. Derde onderdeel van het middel

Overwegende dat het derde weigeringsmotief luidt als volgt :

"Overwegende dat volgens huidig gehanteerde technische criteria zoals vastgesteld door artikel 357 van titel II van het VLAREM, het verboden is nieuwe varkenshouderijen te exploiteren of bestaande uit te breiden die geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in een gebied ander dan agrarisch gebied";

dat ambtshalve wordt vastgesteld dat met het arrest inzake de v.z.w. KONINKLIJK VERBOND DER BELGISCHE SCHUTTERSVERENIGINGEN, nr. 52.260, van 16 maart 1995, de Raad van State het besluit van de Vlaamse regering van 7 januari 1992 houdende vaststelling van het Vlaams reglement inzake milieuvoorwaarden voor hinderlijke inrichtingen heeft vernietigd; dat het bestreden besluit aldus toepassing maakt van het vernietigde besluit en derhalve is gesteund op een reglementaire bepaling die in rechte geacht moet worden nooit te hebben bestaan,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van 5 maart 1993 van de minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van leefmilieu en huisvesting waarbij het beroep, door omwonenden ingediend tegen het besluit van 16 september 1992 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Limburg houdende het verlenen van de vergunning aan Germaine MAESEN om een bestaand landbouwbedrijf, gelegen aan de Broeseinderdijk 12 te Neerpelt, te veranderen door uitbreiding, gedeeltelijk gegrond worden verklaard en het beroep besluit wordt gewijzigd.

Artikel 2.

Dit arrest zal worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

Artikel 3.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van het Vlaamse Gewest.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zestien maart tweeduizend, door de VIIe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr.	M.-R. BRACKE,	kamervoorzitter,
de HH.	R. STEVENS,	staatsraad,
	D. MOONS,	staatsraad,
Mevr.	A. WIJNANTS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. WIJNANTS.

M.-R. BRACKE.